

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-03-28
Besvaras senast
2024-04-03 kl. 12.00

Till försvarsminister Pål Jonson (M)

2023/24:767 Rekryteringsbas för värnplikt

Målet i år är att 8 000 ungdomar ska kallas till värnplikt. Ungdomarna tas ut genom mönstring, som genomförs av Plikt- och prövningsverket. Första steget är att fylla i mönstringsunderlaget.

Av knappt 107 000 unga som svarade på mönstringsunderlaget i år var det bara 36 procent som var möjliga att kalla till mönstring. 64 procent, över 68 000 unga, svarade diskvalificerande, till exempel genom att uppge olika sjukdomar, diagnoser och skador.

73 procent av tjejerna och 55 procent av killarna anger hinder. Till stor del handlar det om att man anger psykisk ohälsa, som depressioner och ångest. Enligt Plikt- och prövningsverket är utvecklingen oroande.

Även om Plikt- och prövningsverket säger sig inte ha anledning att tro att många ljuger eftersom en analys som jämförde med underlag från Socialstyrelsen om olika sjukdomar och diagnoser visade att ungdomarna i stora drag verkar vara ärliga, är det uppenbart att vi har många individer som inte förstår allvaret och plikten att bidra till sitt lands säkerhet och frihet. De vill gärna åtnjuta friheten men är uppenbarligen inte beredda att försvara den.

En 17-åring som tidningen Expressen intervjuade menar att det är ”orättvist” att han ska behöva göra sin värnplikt. I stället menar han att värnplikten förstör hans planer på att få resa, få nya upplevelser och lära sig nya saker. ”Jag hade inte mått bra av det. Jag tror att jag förmodligen hade haft ångest. Känt mig nere, känt att jag förlorar ett år av mitt liv”, säger han och menar att ”det känns lite som att ens mänskliga rättigheter tas bort för att man tvingas till att göra något man inte vill göra”.

Av denna anledning fyllde han därför i sitt mönstringsunderlag i en etta, det lägsta, om motivationen att bidra till landets frihet och säkerhet. Han beskrev sin pollenallergi, korsallergi och en gammal ryggskada från en snowboardsemester, som fortfarande känns av. Han har dock trots detta kallats till mönstring.

Den som fyller i mönstringsunderlaget är skyldig att vid behov bevisa sina åkommor. Svarar man inte sanningsenligt är det ett brott som kan leda till en prick i belastningsregistret.

Det borde vara självklart att kunna visa upp intyg på de åkommor man anger. Plikt- och prövningsverket har också bedömt att det på sikt behövs kontroller. Men hittills har Plikt- och prövningsverket inte ansett att kontroller behövs.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga försvarsminister Pål Jonson:

Avser ministern att vidta några särskilda åtgärder för att komma till rätta med problemet, och i så fall vilka?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck